Asesiad HMI ar gyfer Heddlu Gogledd Cymru

Cyflwyniad

Dyma ail asesiad HMIC o'r effeithiolrwydd, effeithlonrwydd a chyfreithlondeb sydd gan Heddlu Gogledd Cymru wrth iddynt gadw pobl yn ddiogel a lleihau troseddu. Mae PEEL (effeithiolrwydd, effeithlonrwydd a chyfreithlondeb yr heddlu) yn rhoi gwybodaeth ichi ynghylch sut mae'ch heddlu lleol yn perfformio mewn nifer o feysydd pwysig.

Mae'n gwneud hyn mewn ffordd y gellir ei chymharu ar draws Cymru a Lloegr, a blwyddyn ar flwyddyn fel ei gilydd.

Datganiad ar ddyfarniadau piler

- Mae'r graddau mae Heddlu Gogledd Cymru yn **effeithiol** wrth gadw pobl yn ddiogel a lleihau troseddu **angen gwelliant**.
- Mae'r graddau mae Heddlu Gogledd Cymru yn **effeithlon** wrth gadw pobl yn ddiogel a lleihau troseddu yn **dda**.
- Mae'r graddau mae Heddlu Gogledd Cymru yn **gyfreithlon** wrth gadw pobl yn ddiogel a lleihau troseddu yn **dda**.

Eleni, am y tro cyntaf, rydym wedi asesu arweinyddiaeth ar draws y llu. Mae'r asesiad wedi arwain at ddyfarniad naratif yn hytrach na graddedig, a grynhöir isod.

Darllenwch ragor ynghylch fy asesiad o berfformiad Heddlu Gogledd Cymru eleni, gan gynnwys digwyddiadau arwyddocaol a lle hoffwn weld gwelliannau flwyddyn nesaf.

Sylwadau HMI

Rwyf yn fodlon ar y mwyafrif o agweddau ar berfformiad Heddlu Gogledd Cymru wrth iddynt gadw pobl yn ddiogel a lleihau troseddu, ond mae rhai meysydd sydd angen eu gwella er mwyn darparu gwasanaeth da yn gyson.

Mae'r llu'n dda o ran atal troseddu ac ymddygiad gwrthgymdeithasol a mynd i'r afael â throseddu difrifol a chyfundrefnol. Fodd bynnag, mae angen iddo wella'r ffordd mae'n dyrannu troseddau i'w hymchwilio mewn modd sy'n cydweddu sgiliau a phrofiad yr ymchwiliwr ag anghenion dioddefwyr hyglwyf.

Mae gennyf bryderon ynghylch sut mae'r llu'n ymateb i ddioddefwyr hyglwyf. Mae'r llu'n datblygu ei ddealltwriaeth o raddfa ac effaith cam-drin plant yn rhywiol ac mae ei broses o gyflenwi gwasanaeth ar y cyd â Barnardo's yn adeiladu cymorth cryfach ar gyfer pobl ifanc sydd mewn perygl. Fodd bynnag, mae'r fenter hon yn cael ei rhwystro gan yr anhawster ynghylch nodi'r rhai hynny sydd yn fwyaf hyglwyf i niwed yn ystod eu cyswllt cyntaf â'r heddlu. Hefyd mae anghysondebau o ran rheoli troseddwyr ac o ran asesu ac ymateb i ddioddefwyr camdriniaeth ddomestig. Rwyf yn croesawu'r camau mae'r llu'n eu cymryd i fynd i'r afael â'r meysydd hyn, gan gynnwys y defnydd o gamerâu a wisgir ar y corff i wella ansawdd tystiolaeth y gellid ei chael. Bydd y cynnydd yn y nifer o gynghorwyr annibynnol ym maes trais domestig yn helpu i roi hwb i'r cymorth sydd ar gael ar gyfer y dioddefwyr hynny sydd yn y perygl mwyaf.

Rwyf yn fodlon bod gan y llu gynlluniau, a gydweddir â gwelliannau mewn arferion gweithio, a fydd yn diwallu'r her o wneud mwy â llai. Mae gwelliannau'n cynnwys y defnydd ehangach o dechnoleg newydd ac, yn arbennig, y defnydd o ddata symudol. Bydd y newidiadau technegol hyn yn galluogi swyddogion rheng flaen i gyrchu systemau TG a gwybodaeth yr heddlu, fel y gallant weithio'n effeithlon ac effeithiol heb angen dychwelyd i'r orsaf.

Disgrifiad o ardal y llu

Mae Heddlu Gogledd Cymru yn darparu gwasanaethau plismona i ardaloedd Ynys Môn, Conwy, Sir Ddinbych, Sir Fflint, Gwynedd a Wrecsam. Er bod rhai ardaloedd yn fwy cefnog, mae gan Ogledd Cymru lefel uchel o dlodi. Mae oddeutu 0.7 miliwn o bobl yn byw mewn sefyllfa sy'n wledig yn bennaf. Mae ei nifer o ardaloedd trefol unigryw a bach yn cynnwys tref Wrecsam. Cynyddir y boblogaeth breswyl gan fyfyrwyr y brifysgol a'r niferoedd mawr iawn sy'n ymweld â'r ardal neu'n teithio trwy'r ardal bob blwyddyn. Mae'r seilwaith trafnidiaeth yn cynnwys porthladd môr pwysig.

Mae'r gyfran o ardaloedd yng Ngogledd Cymru y rhagwelir y byddant yn cyflwyno her fawr iawn i'r heddlu'n is na'r cyfartaledd cenedlaethol. Mae amddifadedd cymdeithasol neu grynhoad o safleoedd masnachol (gan gynnwys safleoedd trwyddedig), yn nodweddiadol o'r rhain a mewn rhai achosion mae'r ddau'n bresennol. Rhwystrir y ddarpariaeth o wasanaethau ledled holl ardal y llu gan faint ardal yr heddlu a'r rhwydwaith ffyrdd.

Trefniadau gweithio

Mae Heddlu Gogledd Cymru yn rhan o uned wrth-derfysgaeth Cymru Gyfan. Mae'n gweithio ar y cyd â Chwnstabliaeth Swydd Gaer ar arfau tanio a mae'r llu'n datblygu ffordd i weithio â Heddlu Glannau Mersi a Chwnstabliaeth Swydd Gaer i ddarparu gwasanaethau fforensig. Hefyd mae'n gweithio â Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru a Gwasanaeth Ambiwlans Cymru i nodi meysydd posibl ar gyfer cydweithredu.

Effeithiolrwydd

Yn ein harolygiad effeithiolrwydd, fe wnaethom ddyfarnu bod Heddlu Gogledd Cymru angen gwella o ran sut mae'n cadw pobl yn ddiogel ac yn lleihau troseddu. Mae'r llu'n dda o ran atal troseddu ac ymddygiad gwrthgymdeithasol. Fodd bynnag, mewn cysylltiad â sut mae'r llu'n ymchwilio i droseddau, mae'r ffordd y rheolir troseddwyr yn anghyson ac weithiau dyrennir swyddogion i ymchwilio i droseddau sydd y tu hwnt i lefel eu hyfforddiant. Hefyd, byddai asesiad cywirach o risg pan yw pobl yn cysylltu â'r llu yn y lle cyntaf yn sicrhau y darperir gwasanaeth gwell i ddioddefwyr. Mae'r llu'n mynd i'r afael â throseddu difrifol a chyfundrefnol yn effeithiol ar sawl cyfrif er bod cwmpas i wella mewn rhai meysydd penodol. Dyma'r flwyddyn gyntaf mae HMIC wedi graddoli lluoedd ar eu heffeithiolrwydd cyffredinol felly nid yw'n bosibl cymharu eu heffeithiolrwydd flwyddyn ar flwyddyn.

Effeithlonrwydd

Fe wnaeth HMIC ganfod bod Heddlu Gogledd Cymru yn barod i wynebu ei heriau ariannol yn y dyfodol. Mae'r llu wedi rheoli ei gyllid yn dda. Mae wedi wynebu gostyngiadau llai na'r cyfartaledd yn ei gyllidebau a felly mae wedi wynebu llai o doriadau ar swyddi, ond mae angen iddo wneud mwy o waith i gynllunio sut bydd yn rheoli gostyngiadau'r dyfodol. Yn yr arolygiad gwerth am arian llynedd, a oedd yn ystyried sut oedd lluoedd wedi cwrdd â her y cyfnod adolygu gwariant blaenorol, dyfarnwyd bod Heddlu Gogledd Cymru yn dda.

Cyfreithlondeb

Fe wnaeth HMIC ganfod bod Heddlu Gogledd Cymru yn cymryd yr angen i sefydlu gweithlu moesegol a chynhwysol o ddifrif, a'i fod wedi'i ymrwymo i gefnogi lles y gweithlu. Mae gan dimau plismona lleol ddealltwriaeth dda o'u cymunedau a maent wedi'u hymrwymo i'r gwasanaeth maent yn ei ddarparu i ddioddefwyr troseddu.

Mae Heddlu Gogledd Cymru yn cydymffurfio â'r cynllun Defnydd Gorau o Stopio a Chwilio ac rydym yn fodlon bod ei ddefnydd o Taser yn deg a phriodol.

Dyma'r tro cyntaf mae HMIC wedi graddoli lluoedd ar eu cyfreithlonrwydd, felly nid yw'n bosibl cymharu ar sylfaen flwyddyn ar flwyddyn.

Arweinyddiaeth

Mae Heddlu Gogledd Cymru yn llu a arweinir yn dda a gall arddangos ei fod yn deall galluogrwydd a chapasiti ei weithlu. Mae gan y llu synnwyr clir, realistig ac ysgogol ynghylch ei gynlluniau a blaenoriaethau ar gyfer y dyfodol, a mae ei weledigaeth, 'Gogledd Cymru Ddiogelach', wedi'i chyfathrebu i'w weithlu ac y tu allan i'r sefydliad. Mae tîm yr uwch-swyddogion yn ymgysylltu'n gadarnhaol â'r gweithlu, er bod rhai

wedi mynegi pryderon wrthym yn ystod ein harolygiad nad yw'r rhaglen arweinyddiaeth yn gwbl gynhwysol.

Mewnwelediadau o arolygiadau eraill

Mae HMIC yn ymgymryd ag arolygiadau eraill heblaw am y rhaglen PEEL. Ers yr asesiad PEEL diwethaf mae naw adroddiad wedi'u cyhoeddi ar arolygiadau a oedd yn cynnwys Heddlu Gogledd Cymru. Gellir gweld rhagor o fanylion ar rai o'r arolygiadau hyn o dan yr adran "arolygiadau eraill".

Edrych ymlaen at PEEL 2016

Yn y flwyddyn sydd o'n blaen, bydd gennyf ddiddordeb i weld sut fydd y llu'n ymateb i'r asesiad hwn a'r meysydd ar gyfer gwella mae HMIC wedi'u nodi yn ystod y flwyddyn ddiwethaf.

Bydd gennyf ddiddordeb arbennig i weld:

- buddsoddiad parhaol mewn technoleg newydd, megis camerâu a wisgir ar y corff a data symudol, er mwyn gwella ansawdd y gwasanaeth a ddarperir i ddioddefwyr hyglwyf;
- gwelliannau o ran nodi ac ymateb i bobl hyglwyf;
- gwell ddefnydd o gydweithio er mwyn cyflwyno arbedion ac effeithlonrwydd yn y dyfodol, er enghraifft y fenter dridarn â Heddlu Glannau Mersi a Chwnstabliaeth Swydd Gaer, yn cwmpasu gwasanaethau fforensig; ac
- y gwaith mae'r llu'n ei wneud i wella ansawdd cyffredinol ymchwiliadau.

Ym Mai 2016, fel y mwyafrif o luoedd yng Nghymru a Lloegr, bydd y llu'n gweld yr ail etholiadau ar gyfer ei gomisiynydd heddlu a throseddu.